

Spis treści

Wstęp	13
Wykaz skrótów stosowanych w książce	15
Wykaz często powoływanych aktów prawnych	16

ROZDZIAŁ

1

Pojęcie wolności gospodarczej i jej prawne unormowanie	19
1.1. Doktrynalne ujęcie wolności gospodarczej	19
1.1.1. Geneza wolności gospodarczej jako idei ekonomicznej	19
1.1.2. Pojęcie wolności gospodarczej we współczesnej literaturze zachodnioeuropejskiej	22
1.1.3. Pojęcie wolności gospodarczej w literaturze polskiej	26
1.2. Normatywne ujęcie wolności gospodarczej	34
1.2.1. Rys historyczny	34
1.2.2. Wolność gospodarcza jako zasada konstytucyjna	41
1.2.2.1. Różne sposoby wyrażania wolności gospodarczej w konstytucji	41
1.2.2.2. Wolność gospodarcza w konstytucji oraz w projektach nowej konstytucji RP	43
1.2.3. Wolność gospodarcza w prawodawstwie zwykłym	44
1.2.3.1. Zakres i sposoby regulacji prawnej wolności gospodarczej	44

1.2.3.2. Różne modele regulacji prawnej wolności gospodarczej na przykładzie wybranych państw Europy Zachodniej	47
1.2.3.3. Regulacja wolności gospodarczej w obowiązującym prawie polskim	49
1.2.4. Wolność gospodarcza w prawie Unii Europejskiej i w Układzie Europejskim (o stowarzyszeniu Polski ze Wspólnotą Europejską)	58
1.2.4.1. Wolność gospodarcza w Traktacie o utworzeniu Wspólnoty Europejskiej	58
1.2.4.2. Wolność gospodarcza w świetle Układu Europejskiego (o stowarzysze- niu Polski ze Wspólnotą Europejską)	62
1.3. Podsumowanie	65
Przypisy do rozdziału 1	68

ROZDZIAŁ

2

Swoboda podejmowania działalności gospodarczej w Polsce oraz jej warunki i ograniczenia	73
2.1. Charakterystyka podstawowych pojęć	73
2.2. Podejmowanie działalności gospodarczej a wymogi zwią- zane z istnieniem tzw. policji administracyjnej	78
2.2.1. Istota i cel wymogów określonych w art. 3 ust. 1 ustawy o d.g. ...	78
2.2.2. Warunki prowadzenia działalności gospodarczej związane z ochroną życia i zdrowia ludzkiego	81
2.2.3. Warunki prowadzenia działalności gospodarczej wynikające z przepisów budowlanych, sanitarnych, przeciwpożarowych i ochrony środowiska	82
2.3. Podejmowanie działalności gospodarczej a wymóg posia- dania kwalifikacji zawodowych	85
2.3.1. Istota i cel wymogu posiadania kwalifikacji zawodowych	85
2.3.2. Obszary działalności gospodarczej związane z istnieniem wymo- gów dotyczących kwalifikacji zawodowych	88

2.4. Podejmowanie działalności gospodarczej na podstawie zgłoszenia jej do ewidencji	90
2.4.1. Istota i cel wpisu do ewidencji działalności gospodarczej	90
2.4.2. Postępowanie ewidencyjne	92
2.4.3. Charakter prawny wpisu do ewidencji działalności gospodarczej	102
2.5. Podejmowanie działalności gospodarczej bez zgłaszania jej do ewidencji	104
2.5.1. Podejmowanie ubocznych zajęć zarobkowych	104
2.5.2. Podejmowanie działalności gospodarczej nie podlegającej zgłoszeniu i wpisowi do ewidencji	107
2.6. Ograniczenia w podejmowaniu działalności gospodarczej związane z jej koncesjonowaniem	114
2.6.1. Pojęcie i przyczyny koncesjonowania działalności gospodarczej oraz typy koncesji	114
2.6.2. Koncesje i koncesjonowanie w świetle ustawy o działalności gospodarczej	120
2.6.3. Obszary działalności gospodarczej objętej koncesjonowaniem (charakterystyka rozwiązań prawnych)	128
2.6.3.1. Podstawy prawne koncesjonowania	128
2.6.3.2. Koncesjonowanie według prawa geologicznego i górniczego	130
2.6.3.3. Koncesjonowanie wytwarzania oraz obrotu hurtowego i detalicznego lekami, surowcami farmaceutycznymi i artykułami sanitarnymi	135
2.6.3.4. Koncesjonowanie wykonywania międzynarodowego samochodowego transportu drogowego	136
2.6.3.5. Koncesjonowanie rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych	137
2.6.3.6. Koncesjonowanie budowy i eksploatacji autostrad	139
2.7. Ograniczenia w podejmowaniu działalności gospodarczej związane z obowiązkiem uzyskania na nią zezwolenia	140
2.7.1. Pojęcie i cechy zezwoleń na działalność gospodarczą	140
2.7.2. Rodzaje działalności gospodarczej objęte obowiązkiem uzyskania zezwoleń i podstawy prawne ich wydawania	142

2.7.3. Problem warunków i kwalifikacji zawodowych wymaganych od ubiegających się o zezwolenia na działalność gospodarczą	148
2.7.4. Podmioty uprawnione do ubiegania się i wydawania zezwoleń na działalność gospodarczą	151
2.7.5. Tryb wydawania i formy prawne zezwoleń na działalność gospodarczą oraz trwałość ich obowiązywania	154
2.8. Ograniczenia w podejmowaniu działalności gospodarczej nie związane z obowiązkiem uzyskania na nią koncesji lub zezwolenia bądź zgłoszenia do ewidencji	156
2.8.1. Działalność gospodarcza objęta monopolem prawnym	156
2.8.2. Zawężenie prawnej dopuszczalności podejmowania działalności gospodarczej przez niektóre podmioty gospodarcze	160
2.9. Podsumowanie	165
Przypisy do rozdziału 2	168

ROZDZIAŁ

3

Swoboda i ograniczenia w organizacji prawnej prowadzenia działalności gospodarczej	173
3.1. Swoboda i ograniczenia w zakresie wyboru formy organizacyjno-prawnej prowadzenia działalności gospodarczej	173
3.1.1. Możliwości i reguły dokonywania wyboru formy organizacyjno-prawnej	173
3.1.2. Nakaz zastosowania formy prawnej spółki akcyjnej (eliminacja zasady swobody wyboru formy)	181
3.1.3. Ograniczenie możliwości wyboru formy organizacyjno-prawnej prowadzenia działalności gospodarczej	189
3.1.4. Względność wyboru formy organizacyjno-prawnej prowadzenia działalności gospodarczej	199
3.1.4.1. Formy pozostawione do wyboru krajowym osobom fizycznym	199
3.1.4.2. Formy pozostawione do wyboru krajowym osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nie mającym osobowości prawnej	202

3.1.4.3. Formy pozostawione do wyboru zagranicznym podmiotom gospodarczym i podmiotom z udziałem zagranicznym	210
3.1.4.4. Formy organizacyjno-prawne prowadzenia wspólnej działalności gospodarczej	215
3.2. Swoboda i ograniczenia w zakresie kształtowania organizacji wewnętrznej przedsiębiorstwa oraz systemu kierowania nim	224
3.2.1. Uwagi ogólne	224
3.2.2. Wymogi stawiane przez prawo odnośnie do systemu kierowania przedsiębiorstwem prowadzonym w różnych formach organizacyjno-prawnych	226
3.2.3. Wymogi stawiane przez prawo odnośnie do organizacji wewnętrznej przedsiębiorstwa prowadzonego w różnych formach organizacyjno-prawnych	233
3.3. Swoboda i ograniczenia w zakresie dokonywania zmian strukturalnych w poszczególnych formach organizacyjno-prawnych prowadzenia działalności gospodarczej	235
3.3.1. Uwagi ogólne	235
3.3.2. Łączenie przedsiębiorstw. Zagrożenia monopolistyczne. Holdingi	236
3.3.3. Podział przedsiębiorstwa	245
3.3.4. Likwidacja lub rozwiązanie przedsiębiorstwa	249
3.3.5. Zmiana (przekształcenie) formy organizacyjno-prawnej przedsiębiorstwa	255
3.4. Swoboda i ograniczenia w zakresie zrzeszania się podmiotów gospodarczych	260
3.4.1. Uwagi ogólne	260
3.4.2. Izby gospodarcze	263
3.4.3. Odrębne formy zrzeszania się podmiotów gospodarczych	265
3.4.3.1. Zrzeszanie się spółdzielni	265
3.4.3.2. Zrzeszanie się banków	267
3.4.4. Samorząd zawodowy niektórych podmiotów gospodarczych	268
3.5. Podsumowanie	271
Przypisy do rozdziału 3	276

ROZDZIAŁ

4

Samodzielność prowadzenia działalności gospodarczej oraz jej ograniczenia	280
4.1. Pojęcie i granice samodzielności w prowadzeniu działalności gospodarczej	280
4.2. Samodzielność i ograniczenia w sferze działalności eksploatacyjnej i inwestycyjnej przedsiębiorstwa	287
4.2.1. Planowanie działalności gospodarczej	287
4.2.2. Zatrudnienie oraz płace i premie	291
4.2.3. Produkcja i usługi	296
4.2.4. Obrót towarowy krajowy i z zagranicą	298
4.2.5. Gospodarka środkami majątkowymi i rozwój przedsiębiorstwa ..	307
4.3. Samodzielność i ograniczenia w sferze działalności finansowej przedsiębiorstwa	312
4.3.1. Podstawowe obowiązki w sferze organizacji działalności finansowej przedsiębiorstwa	312
4.3.1.1. Rachunek bankowy i rozliczenia pieniężne	312
4.3.1.2. Obrót dewizowy	315
4.3.1.3. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa podmiotów gospodarczych	317
4.3.2. Samodzielność i ograniczenia w zakresie gromadzenia środków finansowych przedsiębiorstwa	319
4.3.3. Samodzielność i ograniczenia w zakresie kształtowania kosztów i zysku oraz jego podziału	325
4.3.4. Samodzielność i ograniczenia w zakresie wydatkowania środków finansowych przedsiębiorstwa	329
4.4. Kontrola i nadzór oraz działania ochronne państwa w zakresie swobody podmiotów gospodarczych	335
4.5. Podsumowanie	347
Przypisy do rozdziału 4	349

ROZDZIAŁ

5

Czy w Polsce jest wolność gospodarcza?	354
Załącznik 1. Wykaz aktów prawnych określających warunki prowadzenia działalności gospodarczej ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzkiego	361
Załącznik 2. Wykaz zawodów objętych wymogiem posiadania kwalifikacji zawodowych do wykonywania niektórych rodzajów działalności gospodarczej oraz ich podstawy prawne	363
Załącznik 3. Wykaz aktów prawnych dotyczących rejestrów podmiotów gospodarczych	365
Załącznik 4. Wykaz aktów prawnych dotyczących koncesji i koncesjonowania (w podziale wynikającym z art. 11 ustawy o d.g.)	368
Załącznik 5. Wykaz aktów prawnych dotyczących zezwoleń na działalność gospodarczą	374